

Plan for undervisning i religion C og B (13 moduler)

Af Grith Bacher Dieckmann (Filosofi og Religion), Roskilde Gymnasium

Forudsætninger: Det kan være en fordel at eleverne forud for forløbet har haft et introducerende kursus i logik og argumentation - og/eller retorik.

Til en introduktion til klassiske etiske teorier har jeg anvendt Dorte Thelander Motzfeldt: "Religion og etik - grundbog til etik i religionsfaget", Systime 2016, kapitel 1 og inddraget afsnittene "Tema om menneske, natur og f.eks. religionerne buddhisme, kristendom og islam" (andre muligheder i bogen er hinduisme og jødedom).

Til et forløb i religion B, KS eller til elever, der skriver SRP/SSO om emnet kan man supplere med materiale fra Jens-André P. Herbener: "Naturen er hellig - klimakatastrofe og religion", Informations forlag 2015.

Til forløb på religion B-niveau kan man supplere med kapitlerne om teknologietik fra Mikkel Gulddammer Sparsø: "Teknologi og filosofi 2 - Teknologien og det moderne menneske", Systime 2013.

Modul (90 min.)	Emne	Lektier	Modulets indhold/aktiviteter
1	Introduktion til emnet/case:	"Religion og etik" Kapitel 1 Øvelse s.8 Begreberne "etik" og moral" "determinisme og "in-determinisme" GMO-case kapitel 1: 1.1 1.1.1 1.1.2 1.1.3 1.2 1.3	Introduktion til emnet om klimaforandringer, menneskets forhold til naturen og hvorvidt GMO CRISPR-Cas9 er en af løsningerne. Lad eleverne finde overskrifter, billeder debatindlæg m.m. der illustrerer emnet og forskellige vinkler på det. Lav en collage - det må gerne være rodet og usystematisk. I slutningen af forløbet eleverne vende tilbage til den og se om de er blevet klogere og har fået en mere systematisk tilgang til emnet. Hvilke problemstillinger er der tale om? Hvilke løsninger stilles der i sigte? Genmodifikation og klimaforandringer Hvorfor er der behov for at ændre hurtigt på de planter vi spiser? Klimaforandringer Træplantning for at opsuge CO2 Producere på et mindre areal Hvad er GMO?- traditionelle teknikker og CRISPR Hvorfor er europæerne så meget imod GMO?

Modul (90 min.)	Emne	Lektier	Modulets indhold/aktiviteter
2	Kan / bør CRISPR-Cas9 teknikken være med til at "redde klimaet".	1.5	Er det under alle omstændigheder etisk problematisk at anvende GMO? - lad eleverne forsøge at identificere forskellige etiske argumenter i afsnittet: Enig eller uenig, hvor Gjerris og Lippert-Rasmussens argumenterne for og imod en række etiske spørgsmål, præsenteres kort. Hvad siges der om menneskets forhold til naturen? Hvad siges der om begrebet naturlighed?
3	Pligtetik Immanuel Kant (1724-1804)	"Religion og etik" Kapitel 1 side 14	Oprør med relativismen. Fokus på selve handlingen og sindelaget bag. Fornuftens og logikkens rolle. Det kategoriske imperativ Respekten for det enkelte menneske.
4	Nytteetik / Lykkeetik Jeremy Bentham (1748-1832)	"Religion og etik" Kapitel 1 side 15	Modsat Kant er der her fokus på konsekvenserne af en handling. Størst mulig nytte/ lykke til flest mulig mennesker. Cost benefit-beregninger
5	Metode Sekulære og religiøse argumenter Tema: Menneske og natur.	"Religion og etik" Kapitel 1 side 17 side 20 Øvelse side 23-26 m.fl.	SENAT-metode gennemgås og anvendes på det materiale eleverne har fundet. Men med fokus på menneskets forhold til naturen og klimaforandringer m.m. Begrebsafklaringer. Ethiske problemstillinger. Her kan man vælge at inddrage de religioners syn på menneske, natur og religion som man finder aktuelle/relevante: Jødedom Kristendom Islam Hinduisme Buddhisme
6 (Evt. kun ReB)	GMO, CRISPR, CRISPR-Cas9	GMO-case kapitel 2 og 3 i uddrag	2 Sådan kan klimavenlige planter udvikles ved hjælp af CRISPR-Cas9 2.3 CRISPR-teknikken 2.4 Sådan er de planter, du spiser, udviklet - konventionel og bioteknologisk forædling 3 Interview med genetiker, Thomas Didion Lad evt. et biotek- eller biologihold undervise ReB-hold i hvad GMO, CRISPR og CRISPR-Cas9 er og hvad der er muligt. Ellers kan man blot vise nogle af de små videoer og illustrationer fra materialet og så springe teksten over.

Modul (90 min.)	Emne	Lektier	Modulets indhold/aktiviteter
7 (Evt. kun ReB)	Teknologi-etik Hans Jonas (1903-1993)	“Teknologi og filosofi 2” side 32-35	- en teknologi for menneskeheden. Nulevende generationers forpligtelse på eksistensen af den fremtidige. Øvelse: Kobling til GMO-case
8 (Evt. kun ReB)	Teknologi-etik Peter Kemp (1937-2018)	“Teknologi og filosofi 2” side 36-41	- en teknologi for mennesker. Filosofi om det uerstattelige, miljø- og bioetik. Naturen som sårbar. Indrømmelse af uvidenhed. Øvelse: Kobling til GMO-case
9	Analyse og debat	GMO-case kapitel 4 og 5: “Etik-interview om GMO” <i>med lektor i bioetik Mickey Gjerris og professor i statskundskab Kasper Lippert-Rasmussen.</i>	Analyse af de forskellige begreber, argumenter, der præsenteres i interviewet. Eleverne kan forsøge at koble de forskellige udsagn det gennemgåede stof om begrebsafklaring, argumentation, fejlslutninger, nytte-, pligt- og teknologi-etikken, der er blevet gennemgået. Hvor almindelig argumentation handler om hvad der er SANDT eller FALSK, så handler etisk argumentation og hvad der er RIGTIGT eller FORKERT. Gerris og Lippert-Rasmussen diskuterer ud fra nogle præmisser - lad eleverne undersøge om der kan stilles spørgsmålstegn ved sandheden om disse.
10	“Er det forkert, fordi det er unaturligt?”	GMO-case supplerende materiale: “Findes der naturlige fødevarer?”	Med udgangspunkt i artiklen kan eleverne forberede spørgsmål og finde argumenter til en debat om begrebet “naturlighed”. Debat i klassen eller sammen med andre hold, hvor de bringer deres viden fra undervisningen i spil.
11	For og imod anvendelse af GMO-teknikker	Alt det gennemgåede materiale.	Lad eleverne forberede et oplæg og kvalificerede spørgsmål til emnet som optakt til klassedebat f.eks. sammen med andre hold, der har biotek, biologi eller samfundsfag eller som forberedelse til Forskningens Døgn 2019. Vend evt. tilbage til planchen fra 1. modul. Analyser de forskellige påstande, argumenter m.m. Der kan også arbejdes med mundtlighed/skriftlighed ved at lade eleverne lave Podcast eller skrive debatindlæg, essays eller lign.
12	Forskningens Døgn 2019	Medbring spørgsmål til debatten. Noter de vigtigste pointer.	Overvære og evt. deltage i debattmøde om emnet via livestreaming.
13	Opsamling og evaluering		Er eleverne blevet klogere - eller “dummere” på et højere niveau? Hvad har de lært og hvordan kan man arbejde videre med emnet?